№ 99. Treschdeen, 12. dezembrî. 1907.

Makfâ,
Jelgawâ famemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „
Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Jsnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangibseru eelâ № 14.

86. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Time is money!

(Laiks ir nauda!)

Kamdehl wajadsigi leelee sludinajumi?

Wajadsigee wahrdi ir:

Jsmehginajeet

nupat isdotos papirosus

„Турчанка"

10 gab. tikai 3 kap.

no

A. S. Maikapara, Rigâ.

Kalendars

Latweeschu lutertizigeem behrneem uf 1908. gadu

isnahzis un wairumâ dabujams: Jelgawâ, „Latweeschu Awischu" ekspedizijâ, Rigâ Jonck un Poilewsky grahm. pahrd. Kaufeelâ. Makfâ 6 kap.

„Wehrotajs".

Wehl dabujami daschi pilnigi eksemplari schurnala „Wehrotajs" 1904. un 1905. g. Apm. 1500 lap. p. teksta, daudz illustrazijas Wisai noderiga grahmata dahwinaschanai un bibliotekêm. Paseminata maksa — 3 rbl. par gada gahjumu.

Dabujams: Jelgawâ, „Latweeschu Awischu" ekspedizijâ. Rigâ, Seltina grahmatu pahrdotawê.

Latweeschu Literariskâs beedribas gada sapulze.

(Beigas.)

Tahlak presidenta kungs sinoja, ka 1905. gada julijâ isnahzis jauns beedribas rakstu krahjums jeb magasina, ar wehrtigeem darbeem no mahz. R. Auninga, mag. J. Lautenbacha u. z. Ari sawus kritiskos sinojumus par Latweeschu literaturu direktori turpinajuschi. Latweeschu laikrakstus presidenta kungs peemineja tikai ihsi. „Rigas Awise" esot ispelnijusês dibinatu atsihschanu ar sawu istureschanos zihnâ pret rewoluziju. „Latweeschu Awisêm" esot truhzis noteiktibas. Eeteizama esot „Ewang. Gaisma", kura no mehneschraksta pahrwehrtusês par nedêlas laikrakstu. Tas notizis tahdâ laikâ, kur basnizas apgahnitas, mahzitaji padsihti un nogalinati un parahdijees breesmigs eenaids pret basnizu un tizibu.

Preekschneezibâ pahrrunats jautajums, waj beedribai newajadsetu sawu darbibu beigt. Pee leelâs plaismas starp Latweescheem un Wahzeescheem, kur Latweeschi no Wahzeescheem kloji atteikuschees, beedribai wairs neesot nekahda eespaida uf Latweescheem. Tahdas domas bij no dascheem beedreem isteiktas un tâs wajadseja apswert. Tâm zeeschi pretojâs Dr. A. Bielensteins. Winsch aisrahdija, ka beedriba no Wahzeescheem, wiswairs mahzitajeem, dibinata preeksch Wahzeescheem. Esot Wahzu mahzitaju peenahkums, eepasihtees ar sawu draudschu basnizas un skolas walodu, kâ ari literaturu, labo eteikt, sikiâs isplatischanu kawet. Turklaht Latweeschu Literariskâ beedriba esot weeta, kur Wahzeeschi un Latweeschi warot par daschadeem uf tautas dsihwi atteezigeem jautajumeem (ne agrareem, sozialeem waj politiskeem) saprastees. Zelts ari tilts, pa kuru Kursemneeki un Widsemneeki war tuwotees un eedraudsetees. Bes tam wehl esot isvildami daudzi sinisku usdewumi un Latw. Lit. beedriba sneedsot siniskas wehstis par Latweescheem Wakar-Eiropai. Tadehl tagadejâ paaudse esot sew paschai un nahkotnei to parahdâ, ka beedriba teek usturêta. Schos uskatus peesawinajusês ari preekschneeziba un tadehl nemaz naw nahkusi ar preekschlikumu beedribas darbibu isbeigt. Pawisam otradi: darbi turpinami.

Tahlak presidenta kungs mineja daschus siniskus darbus, ir sewischki Dr. A. Bielensteina leelo darbu „Par loka laikmetu pee Latweescheem". Ta drukaschana turpinotees.

Beidsot runatajs aisrahdija, ka tagadejâ laikâ wairak nekâ jeklad Wahzu sinojumôs un stahstôs rakstot par Latweescheem. Sewischku eewehribu pelnot grahmata: „Latweeschu rewoluzijas wehsture", 2 sehjumôs.

Tahds ihsumâ presidenta kunga runas faturs. Aiz weegli saprotameem eemesleem atturedameess no kritikas, tomehr turam par wajadsigu aisrahdit, ka weena otra beebra waj preekschneezibas lozekla eeskati politiskôs jautajumôs nekahdi naw usskotami par wisas beedribas eeskateem. Gan reti kahdâ zitâ beedribâ buhs sastopami beedri ar tik daschadu politisku pahrleezibu, kâ Latw. Lit. beedribâ. Tadehl tad ari daudzi beedri ir tajâs domâs, ka wislabak buhtu, ja politiskos jautajumus beedribas sapulzês nemaz neaistikstu. Schim domâm ari mehs peebeedrojamees.

Prezidenta kunga runai sekoja abu direktoru kungu sinojumi par jaunakajeem Latweeschu rakstneezibas raschojumeem. Kursemes direktors, mahz. Strautmana kungs, bij sawu referatu sarakstijis Wahzu walodâ, Widsemes direktors, mahz. Ehrmana kungs, latwiski. Bet tâ ka zeram turpmak schos referatus plaschaki atstahstit, tad sche tikai peeminesim, ka Ehrmana kunga sinojums bij jo plaschs un pamatigs un sarakstits reti glihtâ, dsejiskâ walodâ.

Pehzpusdeenas sehdê Wez Saules mahz. Bielensteina kgs sinoja par to siniko beedribu isdewumeem, kuras stahw ar Latw. Lit. beedribu saistês. Salgales mahz. Grünera kgs nolasija sawu isstrahdajumu par Baltijas weetu nosaukumu nosihmi, sihkaki istirsadams weetu nosaukumus sawâ apwidû. Araischu mahz. Baerento kungs zehla preekschâ interesantu pagahtnes dsihwes bildi, turedamees pee 17. gadusimtena pirmajâ pusê isnahkuschajeem Manzeka spredekeem. Beidsot pahrsproeeda jautajumu par kahda prof. Manhardta ratsta drukaschanu. Raksts sihmejâs uf Pruhschu-Latweeschu deewu teikâm un sapulze nolehma wahkt kopâ lihdsekkus, lai eewehrojamâ pehtneeka darbu waretu drihs isdot.

Pahrwehlot preekschneezibas lozekkus, pa leelakai daļai eewehleja lihdschinejos. Widsemes direktors mahz. Ehrmana kungs bij isskaidrojis, ka winsch, usnehmees „Ew. Gaismas" redakziju, ilgak direktora amatâ newar palikt; wina weetâ eewehleja Ropaschu mahzitaju E. Grosa kungu. Par bibliotekaru eewehleja wirsskolotaju H Diederichs kgu Jelgawâ un biblioteku pahrwedis no Rigas uf Jelgawu.

Walsts dome.

7. dez. sehdê domneeki, uf preekschsehdetaja Homjakowa usaizinojumu, wispirms godinoja pehtschni miruschâ tirdsneezibas ministra peeminu ar peezelschanos no tehdeleem.

Tad apspreesch jautajumu par 7.730.000 rbl. leela kredita isseegschanu truhkumzeetejeem. Uf debatêm peeteizâs 34 runataji. Daschi dod padomu, bada gubernâs aisleegt pahrdot alkoholu. Wairaki runataji apsilmê jautajumu par steidsamu un peemineto sumu par pahrak mosu. Jafargajotees, ka pahrtikas peegahdaschana nenahkot atkal kahda Gurko waj Lidwala rokâs.

Jautajumâ par schuhpibas apkaroschanu dome weenbalsigi nolemj, dibinat komisiju, kura lai atrastu lihdsekkus zihnâ ar schuhpibu; ar leelu balsu wairakumu peenem Tschelischewa preekschlikumu, usdot schai paschai komisijai, usmeklet jaunus eenehmuma awotus to eenahkumu weetâ, kurus schimbrihscham kronim dod tirgoschanâs ar degwihnu.

Pahrejai uf deenas kahrtibu dome peenehma apmehram schahdu formulu: Peekrisdama pahrtikas komisijas lehmumam, ka nepeezeeschami wajadsigs 1908. gada ahrkahrteju isdewumu sumâ paturet 7,320,000 r. leelu treditu preeksch sehklas eegahdaschanas, eewehrodama, ka eeschleetu ministrija eesneegs walsts domei atteezigu likumprojektu un ka finansu ministrija isdos likumus, kas aprobeschotu alkoholisku dsehreenu pahrdoschanu pahrtikas un sehklu apgahdaschanas komisijas norahditâs weetâs, walsts dome pahreet uf deenas kahrtibu.

8. dezembra sehdê preekschsehdetajs Akimows leek klahtesoscheem pazeltees un posino, ka par padomes apleezinatâm padewibas juhtâm Keisara Majestatei labpatizis isteikt pateizibu. Ministra Filosofowa peeminu godina ar peezelschanos no sehdeleem.

Sahtibas kuratoriju jautajumâ arkibiskaps Arsenijs issakâs, ka kuratorijas un winâm nolemto naudu wajagot nodot pareistizigâs garidsneezibas pahrsinâ, tad schuhpibas apkaroschana sekmeschotees. Kramers saka, ka wajadsetu slehgt monopolus wisur, kur pagastwaldes to lihdz. Knass Kasatkins-Rostowskis domâ, ka teatri un ziti isrihkojumi weizinot schuhpibu. Grahfs Witte dara sapulzi usmanigu uf tam, ka schuhpibas jautajums tizis eekustinats ilgreis, kad tautas gars bijis ustraukts. Tâ par peem. bijis pehz Krimes kara. Nelaikis keisars ar sawu granita zeeto raksturu lizis finantschu ministrim eewest taisni tagadejo dzerwina pahrdoschanas sistemu, buhdams pahrleezinats, ka schuhpiba buhschot apkarojama tikai tad, ja waldiba scho leetu nemschot sawâs rokâs. Agrakais finantschu ministris Wischnegradskis tam nepeekritis un tad wehlak winsch, Witte, uf waronigâ Keisara pawehli, ar sewischku preeku kehrees pee monopola sistemas eeweschanas, buhdams schâs sistemas leels peekritejs. Wahja rakstura zilweki pa tagadejo nemeeru laiku mehginajuschi ustraukumu rembinat zaur plihteschanu, — tâ esot isskaidrojama patehrina peeaugschana. Bet ta neesot pahrdoschanas sistemas waina. Warot wehl taisni pateiktees tam apstahklim, ka dsehreenu pahrdoschana bijuse waldibas rokôs: zaur to rewoluzionarais apstulbums neesot peeâehmis wehl leelakus apmehrus.

Usaizinajums.

Plaschakâm aprindâm buhs jau sinams, ka Rigas Peensaimneeku Sabeedriba sprauduse par sawu teeschu mehrki, weizinat muhsu dsimtenes peensaimneezibas attihstischanos. Lai scho mehrki waretu sekmigak weizinat, tad ar jaunu gadu sahkot ta stahsees pee peensaimneezibas kursu sarihkoschanas, instruktora P. Rubena kga wadibâ. Eenesiga peensaimneeziba dibinajâs uf razionelas lopkopibas, tadehl Sabeedribas kursôs tils peegreesta sewischka wehriba ari lopkopibai; par pehdejo turês preekschlasijumus Sabeedribas beedri — daschi Rigas Politechniskâ instituta agronomijas studenti. Lai R. P. Sabeedribas peensaimneezibas kursi buhtu wiseem peeejami, tad to apmelleschanas maksa neteek paaugstinota, bet paleek parastâ — 5 rubl. no kursista. Kursi ilgs 2 nedêlas un tils sarihkoti kâ pee beedribâm, tâ ari priwatpersonâm. Kursu sarihkotajeem jagarantê par 20 apmelletajeem (maksatajeem). Eenahkumus no pahrejeem kursisteem Peens. Sabeedriba dala ar kursu sarihkotajeem uf pusêm. Rigas Peens. Sabeedribas beedreem, kâ rihkotajeem, kursu apmekleschana brihwa, tadehl tee neteek maksataju skaitâ eerehkinati. Pehz tuwakeem nosazijumeem jagreeschas rakstiski waj ari personigi Sabeedribas weitalâ, Rigâ, Sirgu eelâ № 17.

Wisi, kas wehletos pee sewis tahdus kursus sarihkot, teek zaur scho usaizinati, pee laika peeteiktees.

No ahrsemèm.

Persijas nemeeru leetâ 20. (7.) dezembri sino no Tabrisas: Ap pusdeenas laiku sapbrunojuschees kauschu bari dewâs uf tirgus klajumu un peespeeda slehgt pahrdotawas. Wakarâ weetejais Perseeschu tautiskâs partijas politiskais klubs pasinoja ahrsemju konsuleem, ka Perseeschu tautu issludinajuse schachu par atzeltu no trona, tadehl ka winsch zaur sawu rihzibu pahrkahpis konstituzijas likumus.

No Schweizes. Latweeschu konzerts Zürichê. 17. (30.) nowembri weetejee Latweeschi, kâ laikraksti sino, „Rigiblick" weesnizâ isrihkojuschi konzertu, kur peedalijees operu dseedatajs Korneta kgs no Rigas, wijoku mahkslineeks profesors Herbsts no Züriches, kahds tureenes wihru koris un Latweeschu dubultkwartets. Apmeklets bijis bagatigi. Sewischki silti publika usnehmuse Korneta dseedatâs Latweeschu dseesmas. Eenahzis esot pee 1400 franku. Zürichê tagad esot ap 50 Latweeschu. Weetejee Wahzi pret wineem isturotees draudsigaki, nekâ pret Kreeweem.

No Jtalijas. Eksplosija 20. (7.) dez. notikuse Palermo pilsehtâ eerotschu, pulwera un dinamita noliktawâ; mahja, kurâ atradâs noliktawa, isposlita. Mahjas augschas stahwôs atradusês weesniza, kuru apmeklejuschi ahrsemneeki. Lihdz otras deenas pusdeenai no drupâm iswilkti 43 lihki un 100 eewainotu. No 43 ir 15 seeweeschu un 8 behrnu lihki. Tuwumâ isposlitas wehl diwas weesnizas un zeetuschas daschas magasinas.

No Amerikas. Spitaliba Bostonas Latweeschu starpâ. Doschus mehneschus atpakal sche labi pasihstamâ un no wiseem zeenitâ jaunawa Luzija Peterson no Talsu apgabala tapa no pilsehtas slimnizas eksperteem atsihta par saslimuschu ar lepru un issuhtita uf Penikese salu. Tagad atkal 25. nowembri Berta Osis, no Talseem, tapat atrasta ar scho slimibu saslimuse un issuhtita uf lepras koloniju. Pahris mehneschus atpakal Berta Osis gahja kahdâ schejeenes slimnizâ ahrsta palihdsibu mekletees dehl ahdas slimibas uf rokâm. Ahrsti newareja slimibu isprast un Berta tapa paturêta slimnizâ un no eksperteem zeeschi usraudsita. 25. now. ahrsti atraduschi, ka winai parahdijuschees lepras slimibas simptoni. „Am. Wehstn."

No Seemel-Amerikas Saweenotàm walstim. Leela saimneeziska krihse tur sekojuse naudas eestahjschu krihsêm. Ruhpneezibas eestahdes pamasinot darbus, atlaischot daudz strahdneeku un pahrejeem stipri pamasinot algu. Dselss un tehrauda

..uhpneezibâs ween atlaiſti 150 000 ſtrahdneeku. Darba kauſchu ſtahwoklis Amerikâ ſchimbrihſcham tik apdraudets, ka ſtrahdneeki bareem ween dodotees atpakal uſ Eiropu. Jau par 140,000 zilweku ſchogad wairak atbraukuſchi no Amerikas uſ Eiropu, nekâ pagahjuſchô gadu. Tee twaikoni, kuri brauzot uſ Eiropu, kâ laikrakſti ſino, eſot pahrpilditi lihdſ pehdejai weetinai. Ari Baltijas oſtâs peenahk kugi ar daudſeem paſaſcheereem, kuri nahk no Amerikas uſ mahjâm.

No Afrikas. Ekſploſija 20. dezembrî notikuſe Pitsburgas oglu ſabeedribas raktuwês. Sem drupâm aprakti 400 zilweki, par kureem domâ, ka tee wiſi buhs gahjuſchi bojâ. Raktuwes deg. Kompanijas wizepreſidents turpretim ſino, ka ekſploſijas brihdî raktuwês bijuſchi tikai 160 zilweki

No eekſchſemêm.

Wiſaugſtakais reſkripts kara miniſtrim Rödigeram.

Aleksander Fedorowitſch! Starp Kreewijas uſ iſjameem behleem, kuri nodewuſchees deeneſtam preekſch trona un tehwijas, Kreewijas kara pulki ir un paleek kâ no ſeneem laikeem, tâ ari tagad, leels ſpehks un ſtipras brunas walſts dſihwei. Uſſkatidams walſts kara ſpehka ſtiprinaſchanu par weenu no Manâm galwenâm ruhpêm, eſmu jau pawehlejis, ſpert ſokus apakſchkareiwju deeneſta apſtahklu uſlaboſchanai. Togad turpretim Es eeſkatu par ſewiſchki wajadſigu, pazelt armijas tuwako wadonu — ofizeeru materialo ſtahwokli. Pagahjuſchô gadu behdigee notikumi trauzeja Man un Maneem uſtizameem pawalſtneekeem dahrgâs tehwſemes meerigo labklahjibu un praſija no winas ſmagus upurus un finantſchu ahrkahrteju iſmantoſchanu. Pilnigi atſihdams daſchdaſchado tautſaimneezibas noſaru daudſejadâs wajadſibas, kuras ſchee apſtahkli radijuſchi, kâ ari gruhtibas, ar kahdâm ſaiſtita walſts iſdewumu paaugſtinaſchana, Man tomehr jaatſihſt par neatleekamu un wajadſigu — ofizeeru algu pehz eeſpehjas paaugſtinat. Stipri pakaudamees uſ to, ka Manai ſirdij tuwu ſtahwokſchâs ruhpês par Kreewijas armijas labklahjibu weenprahtigi dalifees wiſi ſawu tehwiju mihlojoſchee Kreewu wihri, Es Jums pawehlu tuhlin ſtahtees pee ofizeeru algas paaugſtinaſchanas jautajuma iſſtrahdaſchanas un pehz tam winu wirſit no Manis noteiktâ likumdoſchanas kahrtibâ, lai ſchee noteikumi waretu ſtahtees ſpehkâ, ſahkot ar 1909. g. 1. janwari.

Paleeku Jums allaſchin labwehligs

Nikolajs.

Kara miniſtra pawehle.

Eſmu laimigs, waredams paſinot wiſeem armijas tſchineem Patwaldigâ Waditaja nenoguruſchâs tehwiſchkâs gahdibas jaunu peerahdijumu. Kaut ſchee Kunga un Keiſara wiſchehligee wahrdi eeſpeeſtos muhſu ſirdis un kaut wini iſwehrſtos par jaunu awotu, kurſch mums dotu ſpehkus, uſtizigi kalpot Winam Majeſtatei pehz muhſu ſentſchu preekſchſihmes, kuri no laika gala ſtahwejuſchi par trona un tehwſemes ſargeem. Rödigers.

Iſteeſajamâ Port-Arturas leeta

wedinajuſe Suworinu „Now. Wremjâ" rakſtit atkal weenu no wina „maſajâm wehſtulêm". Schi apſuhdſiba eſot kâ tſchihkſtoſchs ritenis pahri Kreewijai, lai eegahſtos pagahtnes beſdibinâ, kuru tik drihſ wis nepeebehrſchot — tik dſilſch winſch eſot. Pat pawiſchi ſaſtahdito apſuhdſibas aktu newarot iſlaſit beſ drebuleem, kuri nowedot waj lihdſ iſmiſumam. Tad ſchee nu eſot tee waronigee kara wadoni! — Port-Arturas ſuhdſiba bijuſe wajadſigaka, nekâ admiraku ſuhdſiba, kuri tagad Petera-Pawla zeetokſnî kaiſligi nodarbojotees ar dahrſneezibu. Laikam wini par dahrſneekeem ari eſot dſimuſchi, un ja wini tikuſchi par admiraleem, tad tas eſot weens no teem pahrpratumeem, ar kureem Kreewijas dſihwe tik bagata. Stöſſeka prahwa eſot gabalinſch no pagahjuſchâ kara, kurſch ſatriſinajis Kreewijas kara ſlawu. Preekſch Kreewijas ta bijuſi behdu luga, preekſch Eiropas joku ludſina. Port-Arturas padoſchanâs bijis tahds joks, par kuru wiſa Eiropa ſmehjuſês. Lai tad nu ſcho joku pilnigi atklahjot un katram, kas pee wina peedalijees, dodot ſodu pehz wina nopelneem. Jau kaujâ pee Kintſchawas, kuru tagad teeſa aiſkuſtinot, ſkawuſe redſama muhſu kara wadonu neſapraſchana, jeb pareiſaki ſakot — mulkiba. Tas eſot ſpilgtakais attehlojums no pagahjuſchâ kara un ari no muhſu rewoluzijas. Ta eſot lupatina no ſarkanâ karoga, kurſch wehlak pliwinajees pâr wiſu Kreewiju, pulzinadams ap ſewi wiſus neapmeerinotos, ſahpinatos un aiſkartos. Atdotâ Port-Artura ſleeguſe wiſu ſirdis tik ſahpigâ balſî, ka wiſa Kreewija notrihzejuſe, kâ nahwi nojauſdama. Kaut jel tad teeſa labi ſapraſtu ſawu uſdewumu un ſoditu ne tik ween noſeegumu, bet ari maitajoſcho, paſchapmeerinato mulkibu, kura gudrojeem zeku aiſſproſtojot.

Tautas ſahtibas karatoriju jautajums walſts padomê.

Jau agrak ſinojâm, ka tautas ſahtibas kuratorijas nodomats iſnihzinat. 5. dezembrî ſcho jautajumu pahrſpreeda walſts padomê. Tſcherewanſkis ſinoja, ka kuratorijas ſawâ 12 gadu darbibâ eſot peerahdijuſchas pilnigu neſpehjibu, iſpildit tâm uſtizetus peenahkumus. Schee peenahkumi eſot trejadi: Uſraudſiba par reibinoſchu dſehreenu pahrdoſchanu, alkoholiku ahrſteſchana un zihna ar ſchuhpibu wiſdaſchadakeem lihdſekleem. Ja aiſkaitot weztizibneekus, muhamedanus un Schihdus, kuri garigus dſehreenus neleeto, tad iſnahkot, ka Kreewijâ patehrê ſamehrâ wairak degwihna, nekâ ahrſemês — pahri par puſ' wedra uſ galwu. Sahtibas kuratorijas nepratuſchas zihnitees ar ſchuhpibu, tapehz runatajs leek preekſchâ ſahtibas kuratoriju ihpaſchumu nodot ſemſtwu un pilſehtu paſchwaldibâm, lai tâs to iſleetotu tautas labklahjibai, bet no krona aſſignetâs naudas ſumas eeſkaitit walſts rentejas palihga lihdſeklos. Tſcherewanſkim atbild finantſchu miniſtris un aiſſtahw ſahtibas kuratorijas. Winu atzelſchanu winſch eeſkatot par pahrak radikalu lihdſekli. To waretu peelaiſt tikai gadijumâ, ja Tſcherewanſkis un wina domu beedri buhtu likuſchi preekſchâ, dibinat ſahtibas kuratoriju weetâ kahdu zitu eeſtahdi, kura zihnu pret ſchuhpibu waditu uſ pareiſaku zeku. Ne krons, ne ari akziſes walde neeſot likuſchi kawekkus zekâ zihnai pret ſchuhpibu. Winam neteikti eſot jaatraida domas, ka walſtij dſehreenu nodoklis buhtu wajadſigs kâ tahds. Jau no degwihna monopola eeweſchanas pirmâs deenas waldiba atklahti eſot teikuſi, ka ta negribot pawairot eenehmumus no ſcha awota. Tee peeauguſchi aiſ neatkarigeem eemeſleem. Degwihna dedſinaſchanas un pahrdoſchanas aiſleegſchanu newarot apſihmet zitadi, kâ par utopiju. Newajagot zenſtees pehz pilnigas iſleegſchanas, bet gan pehz degwihna pahrmehrigas leetoſchanas eerobeſchoſchanas. Degwihna patehreſchana Kreewijâ jaatſihſtot par mehrenu. Dſerot ari weztizibneeki un Schihdi. Preekſch pehdejeem kronis pat pagatawojot ihpaſchi 57 gradus ſtipru degwihnu 40 gradu weetâ, turpretim muhamedaneem wajagot 25 gradu ſtipra. Ja ſkaitlus aiſkatot pamatigi, tad jaatſihſtot, ka degwihna patehreſchanas wairums ik uſ katra zilweka maſinotees. 1905. un 1906. g. newarot nemt kâ peemehru. Schajôs gadôs ſchuhpiba peenehmuſês ſem rewoluzijas eeſpaida. Ja kuratorijâm eſot truhkumi, tad jaluhko tee nowehrſt un jaluhko ſapraſt ſcho truhkumu zehloni. Weens no ſchahdeem zehloneem eſot nelabwehliga iſtureſchanâs pret ſtipru dſehreenu reformu un ſahtibas kuratorijâm no paſcha ſahkuma. Tahlak finantſchu miniſtris peewed weſelu rindu ſkaitlu un ſtatiſtiſku datu par ſahtibas kuratoriju plaſchu darbibu un nobeidſ ſawu runu, kura turpinajuſês ilgak par ſtundu, ar aiſrahdijumu, ka weenigi tad waretu runat par ſahtibas kuratoriju atzelſchanu, ja likſchot preekſchâ to weetâ dibinat zitas atteezigas eeſtahdes. — No walſts padomes lozekleem finantſchu miniſtri pabalſta Taganzews. — Koni atrod par nepareiſu ſahtibas kuratorijas organiſaziju, tapehz ka ſabeedribas darbineekeem tur peeſchkirta pahrak neſwariga loma. Tahlak runatajs norahda, ka adminiſtrazija atteikuſês ſlehgt monopola pahrdotawas pat uſ ſahtibas kuratorijas luhgumu.

Miniſtris wehl aiſrahda, ka finantſchu miniſtrija nemaſ neiſturotees atraidoſchi pret monopola pahrdotawu ſlehgſchanu, bet tikai nemot wehrâ, ka monopola tirgotawu ſlehgſchana pawairojot ſlepenu tirgoſchanos ar degwihnu.

Dſelſzeku takſes paaugſtinaſchana.

Miniſtru padome 4. dezembrî nolehmuſe, paaugſtinat paſaſcheeru biletſchu makſu, lai pawairotu dſelſzeku eenehmumus. III. klaſes braukuma makſu uſ attahlumu lihdſ 160 werſtêm rehkinaſchot $1^{1}/_{2}$ kap. no werſtes; no 160—300 werſtim nemſchot 2 rbl. 40 kap. un beſ tam wehl pa 1 kap. no werſtes. Sahkot no 300 werſtêm, attahlums ſadalits joſlâs un braukuma makſa teek pehz tâm aprehkinata. II. klaſes biletes buhs $1^{3}/_{4}$ reiſ, un I. klaſes — 3 reiſ dahrgakas, nekâ treſchâs klaſes biletes. Atſzelotaju tarifs paleek tas pats.

Noſeegumi.

Simferopolê, pilſehtas zentrâ no nepaſihſtameem laundareem tika nogalinats generalgubernatora ſewiſchku uſdewumu eerehdnis Mins. — „Slowo" ſino, ka Poltawâ daſchas deenas atpakal paſtrahdata ſwehriſka un nejehdſiga ſlepkawiba: jauns ſaldats Sentſchenko, no muiſchneeku kahrtas, nokawis ſawu preekſchneeku — konwoja komandas ofizeeri Jemeljanowu, kuram palikuſe beſ jebkahdas apgahdibas ſeewa ar 9 behrneem. — Lodſchâ 6. dezembra wakarâ 12 laupitaji eebruka Oſera kantorî un nolaupija 9000 rublus, kas bij nolemti ſtrahdneekeem algu iſmakſai. — Uſ dſelſzeka ſtarp Peterburgu un Oſtrowu wagonâ aplaupits paſihſtamais miljonars Poſtuchows lihdſ ar ſawu meitu: wineem nolaupits tſchemodans, kurâ bijuſchi briljanti par 20,000 rubleem.

No Peterburgas. Tirdſneezibas miniſtris Filoſofows peepeſchi nomiris. Telegrafs wehſta: 6. dezembra wakarâ Marijas teatrî, kad tur iſrahdija „Dſihwibu preekſch Zara", ſawâ loſchâ peepeſchi nomira tirdſneezibas miniſtris Dmitrijs Aleſſandrowitſchs Filoſofows.

— **Zi tizibu komiſija** eewehlejuſe par ſawu preekſchneeku biſkapu Jewlogiju (labo) par wina palihgu baronu Roſenu, par ſekretaru Kaſanſki (beſpartejiſko) un par ſekretara palihgu Tkatſchowu (oktobriſtu)

— **Noteeſatee ſozialdemokratu frakzijas lozekli** atſazijuſchees no pahrſuhdſibas eeſneegſchanas augſtakâ inſtanzê.

— **Kurſemes domneeks Karlsbergs**, kâ „D. Z." ſino, iſſtahjees no labo frakzijas un peeweenojees progreſiſteem, kuri ſkaitami par mehrenajeem un ſtahw ſtarp oktobriſteem un kadeteem.

— **Mahkſlas akademijas audſeknis ar rewolweru rokâ pret ſawu ſkolotaju.** Mahkſlas akademijas architekturas nodalas audſekni neſen ſapulzejuſchees uſ neatkautu ſhodku. Eenahzis rektors Beklemiſchews un uſaizinajis ſapulzejuſchos iſklihſt. Par to weens no audſekneem, kâ „Pet. Liſtok" rakſta, peenahzis pee rektora ar rewolweru un teizis: „Ja juhs neatſtahjeet ſahli, — es ſchauſchu!" Uſ to rektors atbildejis: „Schaujeet, tikai neaiſmirſteet, ka man ir gimene un behrni." Beedri ſatwehruſchi neprahtigo jaunekli un atnehmuſchi tam rewolweru. Beklemiſchews no uſtraukuma gruhti ſaſlimis.

— **Projekts par Latweeſchu un Igaunu walodas eeweſchanu Tehrpatas teologiſkajâ fakultatê — atraidits,** tapehz ka drihſumâ eſot ſagaidami jauni augſtſkolu ſtatuti, kâ „D. Z." ſino.

No Poleem. Swarigs rihkojums pret Poleem. Pa wiſu Poliju ſelmigi iſplatijuſe ſawu darbibu Polu ſkolu beedriba „Matiza" (Mahmulk), kuras galwenâ walde atradâs Warſchawâ. Tagad, uſ generalgubernatora nolehmumu, „Matiza" ar wiſâm winas ſaru nodalâm ſlehgta un pee tam wehl ſodita ar 3000 rbl. Tâ ka beedribas galwenee darboni bij Polu tautibneeki, tad jadomâ, ka waldiba ſcho ſoli ſpehruſe pret Polu tautiſkajeem zenteeneem, kas war nodibinat baſchas ari pee zitâm tautibâm. Daſchi laikrakſti aiſrahda, ka ſchai leetâ wajadſetu eeſneegt peepraſijumu walſts domei. „Matiza" bij dibinata gan tikai wehl pehz 1905. g. 17. oktobra, bet winai jau bijis ap 116,000 beedru, 850 ſaru nodalas, 500 bibliotekas, 300 patwerſmes, 140 ſkolas un winas apgroſijumi ſneeguſchees miljonôs. Kreewu awiſes ſino, ka ſlehgſchanas ſekas bijuſchas tâs, ka nahzees ſlehgt ari 1,600 Polu ſkolas, kuras no ſlehgtâs beedribas tikuſchas waj nu pilnigi uſturetas waj ari dabujuſchas winas pabalſtu. Slehgtâs beedribas kapitalus Poli paſteiguſchees aiſweſt uſ ahrſemêm un noguldit bankâs, lai nebuhtu jabihſtâs, ka adminiſtrazija naudu apkihlâs. Awiſe „Retſch" ſkolu beedribas ſlehgſchanu uſſkata par ſihmi, ka bankrotejuſê pahrkreewoſchanas kahrtiba ſahkot atkal par jaunu rihkotees.

No Jaroſlawas gub. Lintſchu teeſa. Uloſchkowo ſahdſchâ pehdejôs gadôs bijuſe nodibinajuſês ſaglu banda, kura ſtrahdajuſe ſawus nedarbus pa apkahrtejâm ſahdſchâm. Neſen nu ſalaſijuſchees kahdi 70 apkaimes ſemneeki un dewuſchees uſ min. U. ſahdſchu, ſaglus ſodit. Wiſpirms wini ſakehruſchi bandas wadoni un ar draudeem peeſpeeduſchi winu, uſdot ſawus beedrus. Salaſijuſchees ap 300 zilweku un ſahkuſchi peekaut wiſus, kuri bijuſchi aiſdomâs. Weens ſaglis pretojees, — to pawiſam noſituſchi. Sudmalas, kur domajuſchi atraſt ſagtu mantu, noahrdijuſchi lihdſ pamatam un dewuſchees uſ kaiminu ſahdſchu, kur iſrekkinajuſchees tahdâ pat kahrtâ. „Teeſataju" ſalaſijees lihdſ 700. Beidſot wini nehmuſchi peekaut tâ wainigus, kâ newainigus.

Widſeme.

Rewoluzija un ſkolotaji.

No Widſemes generalſuperintendenta ſinojuma par baſnizas leetâm Widſemê 1906. gadâ redſams, ka pee rewoluzijas peedalijuſchees 175 ſkolotaji. Igaunu ſtarp teem bijis tikai 45, wiſi pahrejee Latweeſchi, tâ tad Latweeſchu ſkolotaji pee rewoluzionarâs kuſtibas peedalijuſchees daudſ leelakâ mehrâ. No wainigeem ſkolotajeem 71 aiſbehdſis, 28 tikuſchi apzeetinati, 2 ar rihkſtêm pehrti, 6 atzelti, 5 apſchehloti.

No Rigas. Slehgta grahmatu tirgotawa. Uſ generalgubernatora nolehmumu ſlehgta Andreewa Purpetera grahmatu tirgotawa Aleksandra eelâ; ar papihreem un rakſtameem peederumeem tirgotees tomehr wehl atlauts.

— **Jauna beedriba.** 4. dezembrî regiſtreta jauna beedriba ar noſaukumu: Tehrpatas uniwerſitates korporazijas „Lettonijas" ſtudentu palihdſibas un filiſtru ſawſtarpigas pabalſtiſchanas beedriba. Winas mehrkis eſot: ſneegt palihdſibu „Lettonijas" truhzigeem ſtudenteem preekſch mahzibas nobeigſchanas un tahlakas iſglihtoſchanâs, pabalſtit paſchu korporaziju, kâ ari beedribas lozekkus un paſneegt naudas pabalſtus preekſch miruſchu beedru behrêm. Beedribas ſehdeklis buhs Rigâ un winas lihdſekli gaidami no eeſtahſchanâs un beedru makſâm, kâ ari beedru un zitu labwehku dahwinajumeem un iſrihkojumeem. Beedribai buhs godaweizinataji un iſtee beedri; par pehdejeem war buht tikai bijuſchi korporazijas lozekli. Janwara mehneſî, kâ „L." dſirdejuſe, notikſchot dibinataju ſapulze.

— **Par A. Berga kandidaturu** uſ walſts domneeka amatu itin labwehligi iſſakâs Peterburgas radikalâ awiſe „Jaunas Domas". Tur ſtarp zitu teikts: „A. Bergs ir Latw. demokratiſkâs partijas dibinatajs un galwenais waditajs un paſihſtams, kâ zilweks ar politiſku mugurkaulu. Latw. demokratiſkâ partija pehz ſawa ſozialâ ſatura peeſleenâs kreiſajeem kadeteem, un tadehk tâs preekſchſtahwis domê beſ ſchaubâm peeweenoſees kadetu frakzijai. No wiſeem demokratu kandidateem taiſni A. Berga kandidaturai ir wiswairak zeribas, weenot ap ſewi tagadejâs wehleſchanâs wiſas demokratiſkâs balſis, to ſtarpâ ari ſozialdemokratu, jo A. Bergs ir weens no teem nedaudſeem demokrateem, kuri ſaprot, ka ſawſtarpeja zihna ſtarp ſozialdemokrateem un liberalo burſchuaſiju (tamlihdſ ari Latw. demokrateem) ir neiſbehgama." Min. awiſe eſot parleezinata, ka Berga uſſtahdinaſchana atradiſchot atbalſu I. kurijas ſozialdemokratu wehletajôs.

— **Soda mihkſtinaſchana.** 6. dezembrî, kâ Keiſara wahrda deenâ, daudſâm adminiſtratiwâ kahrtâ ſoditâm perſonâm ſods mihkſtinats waj ari pawiſam atlaiſts. Atkauts atgreeſtees atpakal uſ Baltiju ari daudſeem iſraiditeem.

— **Generalgubernatora amats Baltijas gubernâs,** kâ „Rig. Zeitung" ſino, zaur Wiſaugſto lehmumu pagarinats uſ nenoteiktu laiku.

— **„Rihta Blahſma" aiſleegta** un no ſeſtdeenas wairs neiſnahk. Awiſe eſot aiſleegta uſ to laiku, kamehr winas redaktors P. Kalwe atſehdſch winam peeſpreeſtos 3 mehneſchus areſta.

— **Teeſai nodots „kaktu apikats".** Nu jau wairak mehneſchus ſehſch zeetumâ kaktu adwokats Aleksandrs Muiſchneeks, pret kuru zeltas wairakas apſuhdſibas par krahpſchanu un pat par jaunu meitenu pawedſchanu ſawâ „birojâ". Starp zitu winſch mehginajis iſkrahpt kahdam leelakam weetejam weikalneekam M. ap 10,000 rbl. leelu naudas ſumu. Eewehrojot ſcho un wehl daudſ zitu ſchahdu kaktu adwokatu nelikumigo rihzibu un zitas krahpſchanas, weetejâs eeſtahdes, kâ laikrakſti ſino, nodomajuſchas turpmak greeſt ſtingru wehribu uſ ſchahdas ſugas ſubjekteem, kas ari teeſchami wiſpahribas labâ jawehlâs.

— **Kara teeſa Rigâ,** kâ tureenes laikrakſti ſino, iſteeſaja 7. dezembrî apſuhdſibu pret Mikeli Meieri, 29 gadus wezu un Andreewu Sarkani, 32 gadus wezu. Wini 1905. gada nowembrî Rigas aprinki eelenkuſchi leelzeku no Taurupes uſ

Jaunpili un apſchaudijuſchi fon Tranſehe, kad tas braucis garom, pee kam eewainojuſchi winu ar wairakeem ſchahweeneem it wahrigi, ka winſch nomiris pehz maſa laizina jau zelâ. Meiers jau ſodits agrak par ſagſchanu. Apſuhdſetos teeſa atſina par wainigeem un noteeſaja uſ nahwi zaur pakahrſchanu.

No Tehrpatas. Atſaukums. Senſaz'onelo ſinu par ſahdſibâm, kuras i darijuſchi weetejee g'mnaſijas audſekni, ſchis mahzibas eeſtahdes direktors Tichomirows awiſê „Nordl. Z'g." atſauz pa dalai par nepateeſu. Leetas ſaſtahws pateeſibâ ſchahds: Scha gada nowembrî gimnaſijas padome ſahdſibu dehl iſſlehguſe no gimnaſijas 3 pirmâs ſemakâs un newis wizejo klaſu ſkolneekus. Uſ bijuſchâ gimnaſijas wingroſchanas ſkolotaja Wagnera aiſrahd'jumu pamata ſchâs paſchas ſahdſibas leetâ ſtingri nopratinati wehl 6 ziti ſkolneeki (ari no ſemakâm klaſêm) bet pehz ruhpigas iſmekleſchanas iſrahdijees, ka ſchee ſkolneeki newainigi. Par to, ka kahdi 20 g'mnaſijas widu klaſu ſkolneeki buhtu nodarbojuſchees ar ſiſtematiſku ſagſchanu, neeſot neka ſinams ne gimnaſijas preekſchneezibai, ne ari weetejai poliz'jai.

No Tehrpatas aprinka. Skolotajs atzelts. Tautſkolu inſpektors atzehlis no amata Ulwas ſkolotaju Seliku, kurſch, kâ „Sigus" ſino, bijis Deewa noleedſejs un ſkolneekeem eeaudſejis pretreligiſkus uſſkatus.

Kurſeme.

No Leepajas. Par Boié kundſes nonahweſchanu „Lib. Zeitung" wehl ſino: Beſbehrnu laulats pahris Boé Piltenes pilſoni Emmu Karlini Grünhagen (ne wis Grünberg, kâ pagahjuſchâ numurâ bij ſinots) iſtureja gluſchi kâ ſawu meitu. Boé kundſe apſolijuſe winai pat ſagatawot puhru, ja kahdreiſ ta iſeetu pee wihra. Wiſpirms ar ſekêm gulamiſtabâ eelihduſe Talſu ſemneeze Katrine Behrſin ſt. k. bes jebkahdas nodarboſchanâs, un Kaletu ſemneeze Marija Kupſche, ſpitſchku fabrikas ſtrahdneeze. B. kundſe wairakkahrt ſkalâ balſî ſaukuſe ſawu kalponi Emmu palihgâ. Saukta eeradâs, newis lai palihdſetu ſawai labdarei, bet lai ſaturetu winai kahjas. Pehz tam wina pat ſtahjuſês no ſiſchanas nokuſuſchâs Kupſches weetâ. Slepkawes jau pee laika gahdajuſchas ari par to, lai aiſdomas noweltu uſ ſweſcheem eebruzejeem. Beſ kahdâm noſchehl ſchonas juhtâm winas uſwilkuſchas beſdeewigas dſeeſmas, kad tikuſchas weſtas uſ zeetumu.

No Wentspils. Par Wentspils aprinka ahrſtu apſtiprinats Dr. Kiwizkis bijuſchâ Dr. Waldhauera weetâ kâ „W. A." ſino.

No Wentspils aprinka. Par aprinka preekſchneeka jaunakâ palihga K. Adolfija atkahpſchanos no poliziſta amata „D.-Z." iſteiza leelu noſchehloſchanu un ari bailes, woi tik nu Wentspilij atkal neuſbruks rewoluzija, kad Adolfija wairs nebuhs. Uſto „Wentsp. Apſkats" peeſihmê, ka Adolfija ſlawa weenmehr tikuſe buſuneta pa daſchâm Wahzu awiſêm, kaut gan Adolfijs ſawâ amata laikâ now mahzejis to wehru eeturêt, kahds apſinigam walſts eerehdnim peenahkas, bet daudſkahrt ar pahrleeku ſkubu rewoluzionarus apſkredams, nepratis ſchejeenes eedſihwotaju ſtarpâ aiſtaht taiſniga wihra eeſpaidu, kas mahzetu ari augſtſirdigi iſtureetees pret zittauteeſcheem. Jebſchu gan Adolfijam ſawi nopelni ſchejeenes nemeerneeku apſpeeſchanâ, tomehr weetejo meerigo kau'chu ſimpatijas winſch neeſot eeguwis. Waldibas nolehmums, Adolfiju atlaiſt no deeneſta, Wentspils aprinkî uſnemts ar leelako ſimpatiju. Wentspils pilſehta nebuhſchot tuhdal no ſemes wirſus juiſoeldê, tapehz ka tur wairs ne walda „dutſchigais" Wahzu poliziſts. Stingriba, kopota ar taiſnibu, to leetojot tureenes waldibas eerehdni, protiſchot ari beſ Adolfijas wiſſpehzigas rolas Wentspils aprinkî kahrtibu uſturet.

No Tukuma aprinka. 5. dezembra naktî Wabalkes muiſchas tuwumâ uradniks Polis apzeetinajis bihſtamu noſeedſneeku Roſentalu, kurſch pehdejâ laikâ wiſu aprinki padarijis nedroſchu, kâ „Prib. Kraj" ſino. Uradniks noſeedſneekam kahdos 14 werſtes pa meſcha zekeem dſinees pakal, pee kam wiſu laiku notikuſe abpuſeja apſchaudiſchanâs, lihdſ pehdigi behglis ſakerts un atbrunots.

No Leel-Eſeres. Par grahfa Keyſerlinga weena ſlepkawas nahwi „D.-Z." wehl ſino, ka eeſot kahdâs Leel-Eſeres mahjâs, kur domaja ſlepkawu atraſt, poliziſteem pretim iſnahkuſi weza ſeewa un teikuſe, ka mahjâs wairak zilweku neeſot, kâ tikai ſlima wezite. Bet pee „ſlimâs wezites" gultas poliziſti eeraudſijuſchi wihreeſcha ſwahrkus ar rewolweru kabatâ. Kad ſlepkawu gribejuſchi apzeetinat, winſch ar naſi pretojees poliziſteem, bet uſ weenreiſ palizis pawiſam rahms — iſrahdijees, ka winſch, redſedams, ka glahbtees naw eeſpehjams, pats ſew naſi eeduhris ſirdî un bijis uſ weetas pagalam. — No aſtoneem Keyſerlinga ſlepkawâm tagad 4 jau eſot pagalam, diwi ſehſchot zeetumâ un pohrejos diwus wehl meklejot.

No Wandſenes. Par ſkolas laika pagarinaſchanu ſpreedis ari Wandſenes weetneeku pulks un nahzis pee atſinas, ka **weeglak ir peenemt zeturto obligatoriſko ſeemu**, nekâ tagadejâm trim rudenôs un pawaſarôs peelikt pa mehneſim. Par lihdſigeem ſpreedumeem ſino ari no daſchâm zitâm weetâm.

No Sezes. Wezpuiſchu beedribu gribot dibinat un ſwinigi atklaht Sezes wezpuiſchi. Peera'ſtijuſchees eſot jau pahri par 100 beedru, kâ „L" ſino. — **Semes daliſchanu** gaidot ari Sezeeſchi. Wini eeſneeguſchi luhgumu, lai tiktu iſdalitas Sezes, Bazu, Aitenes un Brunawas muiſchas lihdſ ar winu krona obrola gabaleem.

No Kalnzeema. Ledû eeſaluſchi twaikoni. Augsburga paſihſtamais „apakſchuhdens" kugis „Wilma", kurai jau tâ raibs muhſchs, peeliek atkal maſuminu pee ſlawas: „Wilma" ſchoſeem paleek Leelupes witû pee Kalnzeema. Labprahtigi wina to gan nedara: peetruhzis, luhk, ſpehku, ledum zauri iſlauſtees uſ Rigu. Winas beedri, „Adolf Aghte", „Prezise" un kahda leellaiwa ari paguruſchi un palikuſchi ledû pee Slokas. Prezes no ſcheem twaikoneem weſtas pa dſelſzelu uſ Rigu. Ja ari waretu ledu iſlauſt, tad upes poliziju to tomehr neatlaujot, kâ laikrakſti ſino, jo tad tiktu ſabojats upes zelſch brauzejeem un gahjejeem.

No Jelgawas.

Deewkalpoſchanas Nikolaja baſnizâ ſwehdeen, 16. dezembrî, plkſt. ½10 no rihta un pulkſt. 5 wakarâ mahzitajs Reinhards; behrnu deewkalpoſchana pulkſten 1 paſdeenâ, mahzitajs Seebergs. Uſſaukti: Martinſch Reſnais ar Liſeti Heiman; Heinrichs Müllers ar Liſeti Bonekat, dſim. Zihrul; Roberts Feldmans ar Helenu Friederiku Arend. Miruſchi: Jahnis Kleinbergs 33 g. w.; Janis Paſchkewizs 80 g. w.; Anna Sarin 34 g. w.; Janis Lodſinich 42 g. w.

Kurſemes generalſuperintendentam O. Pancka kungam wina 74. dſimuma deenâ 4. dezembrî, kâ „Düna-Ztg." ſino, Kurſemes mahzitaju preekſchſtahwji no wiſeem aprinkeem paſneeguſchi krahſchnu adreſi, kurâ zildinati wina nopelni 10 gadu ilgajâ draudſchu wirsgana darbibâ. Tanî paſchâ deenâ winſch dabujis paſinojumu, ka wina luhgums dehl atlaiſchanas paklauſits. „Düna-Ztg."-as ſinotajs ari no ſawas puſes iſſakam Panckam ſiltus atſinibas wahrdus, kâ nerimſtoſcham klukam darbineekam muhſu baſnizas dſihwê.

25-gadu ſkolotajas jubileju 8. dez., kâ „B. T." ſino, ſwinejuſe ſkolas preekſchneeze A. Paucker Jldſe. Skaiſti puſchkotâ ſkolas ſahlê jubilareeni apſweikuſchi ſtarp ziteem wirsſkolotaji ſ. Reibnitzs un Wiedemanis, baroneſe ſ. Ungern-Sternberg, pilſehtas domneeks Lubimows-Kupfers, no Wahzu ſkolu un dahmu beedribas puſes ſ. Hoerners un grahfeene ſ. Medem un daudſu beedribu preekſchſtahwji. Bijuſchi eeraduſchees ari gubernators, muiſchneeku wezakajs un generalſuperintendents.

Atſinibas ſihmes dabujuſchi: Jlukſtes aprinka preekſchneeks barons Saſe un Kurſemes gubernatora ſewiſchka uſdewumu eerehdnis J. Ludmers — Annas II. ſchkiras ordeni; Dobeles aprinka ſemneeku leetu komiſars barons Heykings un Leepajas pilſehtas domneeks T. Breikſchs — Annas III. ſchkiras ordeni; Kurſemes gubernas waldes eerehdnis Schilows — Staniſlawa II. ſchkiras ordeni.

Teatra iſrahdei Latweeſchu beedribâ A. Kokaka trupa 9. dez. bij nehmuſe Jaunſudrabina „Pirmo ſneegu" un R. Benedikſa „Kalpotajus". Ari pirmo lugu leela publikas daka uſſkatija par joku lugu, lai gan akteeri zentâs winu iſrahdit ar wajadſigu nopeetnibu. Jt labi iſdewâs Lihſei un Lihſes tehwam. Karlis nebij deeſgan lauzeneeziſks. „Kalpotajôs" wisbraſchaks bij ſtalka puiſis Filips (Reſlers). Labus attehlotajus bij atraduſchas ari Kruhmina, Kriſtines un Auguſta lomas. Ludſinas beigu ſkats laikam apmeerinaja katru ſkatitaju.
A. P.

Kr. Seewalds uſ apſuhdſeto ſola. Ar ſawâm prahwâm paſihſtamais Kr. Seewalds 4. dezembrî atkal ſtahweja Jelgawas-Bauſkas 2. eezirkna meerteeſneſcha preekſchâ. Tikai ſchoreiſ newis kâ ſuhdſetajs, bet kâ apſuhdſetais. Apſuhdſiba tika dibinata uſ polizijas protokola, kurſch bij ſaſtahdits par to, ka Seewalds no Jelgawas Sawſtarpigâs Kreditbeedribas darbweſcha neatkautâ kahrtâ peeſawinajees wekſeli un trauzejoſchi uſwedees ſchâs eeſtahdes telpâs. Teeſa atſina Kr. Seewaldu par wainigu un noſodija ar 3 mehneſcheem areſta. (T.)

„Tehwija" ſodita ar 500 rubleem, kâ „B. T." ſino, par nepateeſâ ſinojuma nodrukaſchanu, it kâ Oſolmuiſchas barons Recke, pahrdodams meſcha gabalus, buhtu noleedſis, pee meſcha darbeem peenemt Latweeſchu ſtrahdneekus.

Jelgawas kara teeſa, par uſbrukumu Kurſiſchu pagaſtnamam 8. dez. preſpreeda: Emilam Roſenbergam un Jahnim Waitam — nahwi zaur pakahrſchanu, Rudolfam Meeſim — ſpaidu darbus uſ nenoteiktu laiku. J. Oſolinſch, J. Meeſis un A. Kruhſbergis, kâ „B. T." ſino, attaiſnoti.

Slepena Wahzu banka, kâ „Riſchſk. Weſtn." ſino, eſot nodibinata Jelgawâ. Naudu ſchi banka dabunot no Berlines. Bankas uſdewums eſot — uſpirkt muiſchas, ſadalit tâs un atdot Wahzu koloniſteem. Organiſazijas preekſchgalâ ſtahwot Wahzu muiſchneeki, par peem. Kuldigâ — muiſchneeks un poliziſts S. Br., kurſch Kuldigas apkaimê uſpirzis Maſ Jwandi, Firkſa muiſchu, Laukmuiſchu, Oſolmuiſchu, Pianezi un Juppagaſta muiſchu. — Zik ſinojumam pateeſibas, ſchimbrihſcham wehl naw noſakams.

Sahdſibas. Pagahjuſchâ nedelâ ſchejeenes tirgonis H. S. pamanijis, ka beidſamâ laikâ iſ wina weikala noſuduſchas daſchadas prezes. Jſdarot kratiſchanu pee kahda aiſdomâs ſtahwoſcha wina ſtrahdneeka, ſagtâs leetas pee ta ari atraſtas un wainigais apzeetinats. — Strihwera eelâ dſihwojoſchai A. S., pa to laiku, kamehr wina aiſgahjuſe iſ ſeika, to neaiſſlehgdama, pehz malkas ſchkuhnî, noſagts ſudraba pulkſtens. Aiſdomas, ka ſahdſibu iſdarijis, kriht uſ kahdu ta paſcha nama eemihtneeku. — Jſ kahda pagraba Aleſandra-Proſpektâ № 7 wairaki nepaſihſtami ſagli iſſaguſchi 20 pudeles eewahrijumu. Saudejumu ap 20 rbl. — 8 dez. kahdam ſmagajam ormanim pee Jelgawas I. ſtazijas ap plkſt. 5 pehzpuſdeenâ noſagts ſirgs lihdſ ar ragum. Saglis, iſleetodams brihdi, kad ormanis eegahjis bagaſchas nodalâ, no neweena netrauzets aiſbrauzis. —j—

Wiſjaunakâs ſinas.

Peterburgâ, 10. dezembrî. Diwi miljoni leels aiſleenejums Rigai Wiſaugſtaki atwehlets.
(Düna-Ztg.)

No Rigas. Seeweete-laupitaja, kâ Rigas laikraſti ſino, naktî no ſeſtdeenas uſ ſwehdeenu apzeetinata kahdâ namâ Suworowa eelâ. Ta peedalijuſês, wihreeſcha drehbês gehrbuſês, pee Kripezkas kloſtera aplaupiſchanas.

Tabriſâ, 22. (9.) dezembrî. Nemeeri turpinâs. Wiſâ prowinzê walda anarkija. 60 werſtis no Tabriſas uſbruka uſ Kreewiju ejoſcham Urmijas konſulata paſtam, eewainoja kutſcheri un nolaupija paſta leetas.

Konſtantinopolê, 22. (9.) dezembrî. Mekkâ bijuſchi 8 ſaſlimſchanas gadijumi ar koleru, no kureem 4 beiguſchees ar nahwi.

Jzdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais preſidents **Lp. Doebner.**

Redaktors: **J. Weiſsmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

L. E. Saretz Jelgawâ, Kolonades eelâ № 3
modes- un ſihkpretſchu magaſina.
Lengeris no
pogâm, pihpêm, galda-naſcheem, kabatas-naſcheem, puznaſcheem, ſchkehrêm, ſpoliſchu-deegeem, tambor-deegeem, adiſchanas-deegeem, kemmêm, naudas-makeem, portmanejeem, wehituku-ſomâm, zeloſchanas-ſomâm, rotas-ſomâm, papiroſu etwij'em, ſtrihwpapihreem, paſta-papihreem, kuwereem, ra'ſtamâm ſpalwâm, ſpalwu turetajeem, ſihmuleem, tafelêm, griſelêm, ſpizêm, lentâm, eekantejumeem, jonâm, ſaules-ſargeem, leetus-ſargeem, dahmu ſekêm, kungu-ſekêm, ſchlipſêm, krahgeem, ſchemiſetêm, manſchetêm, biſchu-turetajeem, toalet-ſeepêm, parfimerijâm, zefir-wilnas, adamas-wilnas, daſchadâm adatâm, ſpeegeleem, karotêm, tehjkarotêm, harmonikâm.
Wiſlehtaki!
Wiſulehtakâ eepirkſchanas weeta
pr. lauku bodneekeem atkalpahrdoſchanai.
I. ſortes Peterburgas gumijas galoſchas.
Wey un Edicha pop hra-w-la.
Wiſi ſkroderu un ſchuweju peederumi.

Karlis Berris,
Jelgawâ, Palejas eelâ № 2.
Peedahwâ zeen. publikai pehz mehra pagatawotus
elegantus uſwalkus
no loti iſturiga ſeemas ſchewiota wismodernakôs anglu muſturôs, ſahkot no 2⁴ rbl. par uſwalku. Tâpat arij
wateetus manteļus
no ſtaidras wilnas mantelu ſchewiota, ſkaiſta iſſtata un glihta darba, no 25 rbl. ſahkot.
Leela iſwehle no **pletwelas, kruhtim, krahdſineem, manſchetêm, krawatêm un podſinâm.**

Mana priwatâ klinika
preekſch kirurgiſkâm un ſeeweeſchu ſlimibâm tagad atrodâs **Nikolaja eelâ № 14. Telefons № 2624.** Slimneekus uſnem klinikâ katrâ laikâ. Runajams no plkſt. 10—12 preekſch pusdeenas.
Dr. med. J. Auſin,
Rigâ.

Dr. K. M. Lejina
fiſiko-terapeitisks kabinets
Rigâ, leelâ Newas eelâ Nr. 9. Telef. № 3502.
Ahrſteſchanas lihdſekli: 1) **Elektrizitate** wiſadôs weidôs, 2) **Gaiſma,** ari elektriſkas gaiſmas ſweedretawa, 3) **Gaiſs,** ozonets un ſatarſets, 4) **Uhdens,** ari oglu ſkahbas wannas, 5) **Maſaſcha,** 6) **Wingroſchana,** 7) **Elpoſchanas** treiſlis kruhtaineem, 8) **Sahlu eeelpoſchanas aparats** u. z. **Röntgena kabinets** zauri ſkatiſchanai, fotografeſchanai un ahrſteſchanai. **Noderigi ſlimibas atgadijumi:** daſchadas **nerwu kaites,** kâ: ſahpes, rozeku pamirſchana, uſbudinajumi, neſpehjiba, nedibinatas bailes, beſmeedſiba, **ſirds- un aſinsdſihſlu ſaſlimſchana, elpoſchanas- un gremoſchanas organu ſlimibas, kaulu, loziṭawu un muſkulu kaites, ahdas ſlimibas,** kâ: wehſis, wiſadas ehdes, **gikts, zukura kaite, aptukuſchanâs ar dſihwſudrabu** un **alwu,** daſchas **mihſalu** un **dſimuma organu ſlimibas** u. z.
Runas ſtundas (ſewiſchki jaunpeenahkuſcheem): tikai darba deenâs no pulkſten 10—11 preekſchpuſdeenas un no pulkſten **4—5** pehzpuſd.

Jelgawas Latweeſchu Amatneezibas Beedriba.
Jaunu beedru peeteikſchana iſdaſama ſchahdâs weetâs: pee beedribas preekſchneeka **J. Straumes,** Katolu eelâ № 21, wai pee preekſchneeka beedra **A. Dawida,** Baznizas eelâ № 4, wai pee beedru ſinataja **D. Kweeſcha,** Katolu eelâ № 34.
Preekſchneeziba.

Pahrdoſchanai
noliktî: eejuhgs, rati un kamanas. Turpat teek peenemti paſuhtijumi un iſtrahd. pehz jaunakeem modeleem, kâ ari lehti un labi iſdara reparaturâs. Ratubuhwetajs
D. Auſchkaps,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12.

Wiſjaunas
elektribas wada
peederumus ſanehma un peedahwâ par lehtam zenâm
Makſa Jakobſona
aptekas preſchu un kruhſu tirg.,
Jelg. Katolu eelâ № 37.

Meitene
no 15 lihdſ 16 gadeem wajadſiga pee weegleem mahju darbeem. Jelg. Kangihjeru eelâ № 10, weikalâ.

Jelgawas Laukſaim. Beedriba
iſnomâs 20. dezembrî ſch. g.
reſtorazijas telpas
ſawâ jaunbuhwetâ namâ, **Jelgawâ, Katolu eelâ № 44.** Reflektanti teek luhgti ſawus peedahwajumus eeſneegt turpat lihdſ pulkſten 2 pehz puſdeenas minetâ deenâ; iſnomâs tam, kura peedahwajumus walde atradis par peenehmigakeem beedribas wajadſibâm.
Walde.

Jelgawas Laukſaim. Beedriba
eebraukſchanas weetu,
iſnomâs 13. dezembrî ſch. g. ar plaſcheem ſtalleem un lauſchu telpâm ſawâ jaunbuhwetâ namâ Jelgawâ, Katolu eelâ № 44. Reflektanti teek luhgti ſawus peedahwajumus eeſneegt turpat lihdſ pulkſten 2 pehz puſd. min. deenâ; iſnomâs tam, kura peedahwajumus walde atradis par peenehmigakeem beedribas wajadſibâm. **Walde.**

Sauſu un jauku
malku
pehrk Kappellera pirtî, **Jelgawâ, Malkas eelâ № 1a.**

Skolneezes
peenem panſijâ Saloſa eelâ № 6.
E. Weinberg.

Skolotajs

Intertizigs (wajadsigs preeksch **Lambartes skolas** Bauskas aprinki. Alga: naudâ 235 r., brihws dsihwoklis, apturinaschana un apgaismoschana, goniba un bariba 2 gowim un 2 aitam, augku dahrs ar 59 labeem augku kokem. Skolotajam jabuht ari par ehrgelneeku Lambartes basnizâ. Kandidatu kgus luhdsi eerakstees 20. dezembri 1907. g. pulksten 10 no rihta Krona-Mižas pag. namâ (vp. Гросъ-Экау) pee weetneeku pulka uz wehleschanu.

Skriweris: **Doninsch.**
Pag. wez.: **M. Schnorin.**
(S. w.)

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna dasnizai",**

un **Tukumâ.**

Kapu peeminekli

kà: **krusti, obeliski, grahmatas, rulli** u t. t. teek ir **wisladakâ materiala** pagatawoti.

Lai **monumenti** isnahktu glihti kà ari isturigi prez zaiksa eespaidoem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.

Seltitus, kà ari **neseltitus tschuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigâm zenâm.

Zeen. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdarriti. — Labakâs atsaukšmes. —

„Sudraba medalš un goda diploms" Rigas „Jubilejas isstadê".

Teatris „Elektrobiografs"

Jelgawâ uz tirgus platscha.
(ihpaschneeks **R. Strömers.**)

31. Ser. no pirmd. 10 dez. lihdz treschd. 12. dezembrim.

Katastrofa kalnraktuwê.

Izrahdes darba deenâs sahkâs pl. 7, 8 un 9 wakarâ un swehtdeenâs un swehtku deenâs pl. 6, 7, 8 un 9 wakarâ.

Isdewiga eepirkschana.

Leelupartiju
wezaku musturu
Alsenida naschus
un dakschinas
Salona lampas
un
Galda un kafejas
ferwisus
pahrdod lehti

H Feldmanns,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 2.

Wisleelakâ iswehlê preekschmetus seemswehtku dahwanâm

un

eglischu isgresnojumus

peedahwâ

F. Blechmann,

apteekas pretschu un parfimeriju weikals
Leelajâ eelâ 5. Jelgawâ. Telefons 529.

Paula Martinelli

Jelgawâ, Akzises eelâ № 9.

wihna pahrdotawa

(dibinata 1878. g.),

dandsumâ un masumâ,

peedahwâ daschadas sortes eeksch- un ahrsemju **lekaru wihnu, schampaneeti, konjaku, rumu, araku, likeerus,** daschadus saldus **dubultschnabjus, dischofu,** kà ari **wihnu** un **dischofu stopeem, „krona-degwihnu"** un daschadas sortes **alus** no **C. Stritzka bruhscha, Rigâ.**

Par loti paseminatâm zenâm
pahrdodu leelu partiju

apgehrbu un mantelu stoffus.

Jeannots Taube,

Jelgawâ, Katoku eelâ № 11.

Uswalku un paletosu stoffi.

Gatawi uswalki un paletosi.

Wilnas weła un seemas zimdi.

Audekl. u. pusaudekl. apkakl. manschetes un schemisetes (krubitis).

preeksch kungeem.

Krawates un schlipses.

Bikschu lenzes krohgu u. manschetu pogas. Leetus sargi.

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 19.
W. Krüger.

Naktskrekli, apatschnikses un kapsekes.

Pelna preeksch katra!

Kas wehlâs
labu, jaunâs sistemas

adamo maschinu

lihdz ar jaunakeem adameem mustureem un papehschu aparatu pirkt, lai greeschâs pee

W. Rutha

adamo un schujmaschinu noliktawâ,

Rigâ, Kungu eelâ № 25 (ee-eja pa nama durvim).

Adischanu pamatigi eemahza 3—5 nedeku laikâ, ari teem, kas maschinu nepirktu. Pee pirkschanas pamahziba adischanâ **par brihwu.**

Brahki Hall

senak **A. Schweissing.**

tuhka un manufakturpretschu tirgotawa

peedahwâ no sawa **bagatigâ**

audekla pretschu krahjuma

tikai augstakâ labuma:

palagu audeklu,	galda drahnas,
welas audeklu,	paklahjus,
dweelu audeklu,	kafejas galdautus,
trauku dweelu audekl.,	serwjetes,
sehgel-audeklu,	roku dweelus,
galda usklahjus (Läufer),	trauku dweelus,

tahlak loti bagatigâ iswehlê **eekschsemes** un **Angku**

kabatas lakatinus

audekla, batista audekla un pusaudekla

preeksch dahmâm, kungeem un behrneem.

Kreewijas un ahrsemes

wihnus,

rumu, konjaku, araku, saldus schnabjus un likeerus

no

Schaar un Caviezela un A. Wolffschmidta, Rigâ,

Alu

ir

C. L. Kymmela

alus daritawas Rigâ, par Rigas zenâm, kà ari wisadas **kolonialprezes, zukuru, tehju, kafeju** u. t. j. pr.

peedahwâ

H. Stellmachers,

Jelgawâ, Pasta eelâ № 20.

Dr. Peters Perlbachs

aufu, degunu, kakla slim.
ahrsts

Rigâ,

Suworowa eelâ № 7,
runajams no **10—1** un **5—6.**

Peenemu **ahdas, puhscha un weneriskus slimneekus** sawâ priwatklinikâ, **Rigâ, Zerbatas eelâ № 7,** (ee-eja no Dsirnawu eelas), no plksi. **9—11** un no **5—6** un bez tam **otrdeenas** no pulksten **7—8 wakarâ.**

Dr. J. Kraukst.

Kannuma, ahdas, sifilis, dsimuma un **eekschejâs slimib.** Peenem ikd. no 9—1 un 5—8 wak. **Ah rsteju ari zaur elektrizitati.**
Dr. Wilh. Loewenberg.
Rigâ, Leela Jaun eelâ № 24, 2 tr.
netahlu no Daugawas tirgus.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plksi. 10—1 un 4—7. **Spezialitate: eeleek mahkfligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus gluschi bez sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**
Jelg. Leelajâ eelâ № 6,
Gutman-Rathaus.

Diplom. wezmahte M. Feldman

Jelgawâ,
Skrihweru eelâ № 35.

Mag.

J. Hertela

apteek. pretschu pahrdotawa
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13,
peedahwâ
wisadus fotografijas peederumus un kimikalijas, seepes, odêrus un daschadus lihdsekļus skaistuma kopschanai.

Pret klepu un aisfmakumu:
Sirolinu, Pertusinu, Eikaliptus-Mentol bondonus, Izgezeema eesala ekstraktu ar un bez dzelsi, pildītus u. nepildītus **eesala bondonus** un ihstu Kursemes medu; **pret eesnâm: Forman-watti**
peedahwâ
Maksa Jakobsona
apt. pretschu u. trahsu tirg.,
Jelg. Katoku eelâ 37
Sperminu
no **D. K. Kalenitschenko Maskawâ.**

Salus behrsa un preedes

klutschus

mekliê pirkt Jelg. Katoku eelâ № 12 Matisons. Par behrsa kluzi no 10 zollu zaurm. resnuma sahkot, maksâ 26 rbl. par kubikasi, un preedes waj egles no 8 zollu resnuma sahkot — par 25 rbl. kubikasi.

Dahrsneeks

neprezejees, leetpratejs puku kopschanâ, **wajadzigs tuhlit Blagoweschtschenskâ, Amuras apgabalâ.** Alga 50 rbl. mehn. pee brihwa dsihwokla un ustura un 10% no mehnescha eenehmumeem, waj 80 rbl. mehn. pee pascha ustura un dsihwokla. Tuwak. sinas pasneedz fotografs **J. Ahbolinsch** vp. Венечъ.

Talsôs.

J. Koncewicza

grahmatu un rakstamu leetu pahrdotawa,
Nurmuischas eelâ № 6,
blakus Tiesenkopfa weikalam,
peedahwâ leelâ iswehlê dzeesmu un sprediku grahmatas, notes, bilschugrahmatas, abezes, daschadus kalendarus, wisadas lectas skolas wa adsibâm, smalkas rakstamleetas, skaistas skatu un laimes wehlejumu kartes.

Katrâ laikâ peenem pastellejumus uz awisêm, laikraksteem un modesschurnaleem.

Uz seemas-swehtkeem

peedahwâ swaigas **lekaru rosinas, rosinas, wihges, dateles, marmeladi, pastilla,** ehdamu, wahramu un pildītu **schokoladi, diskwitu,** daschadus **konfekius, ahbolus, bumbeerus, apelsinus, zitronus,** daschadus **konserwus,** kà: **kilo, anschowis, sills, sardinas, sprotes, skumbria** u. z., kehka un galda **sweestu,** smalkas **sirkes,** daschadus **seerus, eglites sweces un lukturus,** frantscha un Kreewu **walreekstus, reekstus, Para reekstus, kokus reekstus,** Maskawas, Rostowas un Kursemes **kuhku mutis** un **Wolffschmidta prefetu raugu, schahwetu schkinki, rollsosi,** kà ari zitas **kolonialprezes.**

H. Stellmachers,

Jelgawâ, Pasta eelâ № 20.

Daschadas prezes

noderigas seemswehtku dahwanâm

loti lehti ispahrdod

modu magasinâ **Louis Levy**

senak **W. Sonnenstrahl.**

Jelgawâ,
Esera eelâ № 11.

Wirsskolotaja J. Preedes

I. schkiras

seeweeschu skola

ar pilnu gimnasijas kursu.

Jaunas skolneezes uz pirmajâm 5 klasêm war peeteikt katru deenu. **Usnemschanas eksamens** nolikti uz **17., 18.,** un **19. dezembri** un ari sahkot no **7. janwara.**

Pee eestahschanâs jasin tas pats, kas krona seeweeschu gimnasijâs.

Jaunas grahmatas:

Sirds kas mihla un laba. Drama 5 zehleenôs no Fr. Hunchena. Maksâ 20 kap.

Mescha pasaziņa. Dramatisks sihmejums weenâ zehleenâ no Fr. Hunchena. Muzika no Emila Dahrsina. Maksâ 15 kap.

Jaunibas Literatura. A. Kenina sastahdita. V. grahmatas: Merkela peeminat. Ar Merkela gihmetni un biografiju no P. Gailischa. Maksâ 40 kap.

L. Neimans, grahmatu tirgotajs Jelgawâ.

Drukâts pee J. G. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 1 peelikums.